

er zake van id ingediend, e Christenen dat het geko- en Kerk, of laats humner den?" Deze vestigend be- ch bediend, i deze vraag gevalen ekeren nadere in dezen zij

o onroerende gesteld wor- vraag wordt n Deputaten ing. Keuchenius-

uit, hoe laaste

is verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

en verant- sch- verplaatsing

verplaat- lla-hospitaal

er alles wat- igt, worden

Uit het gehouden appel blijkt, dat Br. de Bordes zal vervangen worden door zijn secundus, Br. F. van den Brink; dat Br. de Braal ver- vangen is door zijn secundus Br. H. Kuiper; dat Br. van den Bijl ook niet meer aanwezig is en ook zijn secundus, Br. Steenhuisen, niet kon tegenwoordig zijn.

Een schrijven is ingekomen van Dr. Franssen uit Zwolle ter zake van de opleiding tot den dienst des Woords. Dit schrijven wordt in handen gesteld van de adviseerende commissie voor deze zaak.

De discussie wordt nu heropend over het praedicties ter zake van de Emeritaatsverzekering. Nog voeren het woord Ds. de Geus, Br. Muis- winkel, Ds. van Andel, Ds. Mulder, Ds. Breu- kelaar en Ds. van Schelven.

De Praeses stelt nu voor, te besluiten: „De Synode viert vijf Deputaten aan, die in mandaat ontvangen om, overwegende wat in zake de verzorging van Emeritapredikanten, predikantsweduwen en weeten door de Provin- ciale Synoden te dezer vergadering is gebracht, en ook rekenende met den arbeid in dezen door Groningen en Zuid-Holland verricht en met het rapport en de conclusien der commissie van advies deser vergadering, aan de volgende Synode een regeling van deze zaak voor te stellen.

Ds. van Andel stelt als amendement voor, tusschen te voegen de woorden: „overeen- komstig de Geref. beginselen“, wijl deze woorden eerst ook in het voorstel van den Praeses instonden en uitspreken dezer woorden allicht verkeerd kon uitgelegd worden.

Ds. Littooy wenscht liever te lezen: naar de beginselen, in de H. Schrift neergelegd en in art. XIII D. K. beliden.

Na nog enige bespreking komt in stemming het amendement van Andel, dat met meerder- heid van stemmen wordt aangenomen. Het amendement-Littooy is hiernede vervallen. Het voorstel zelf wordt nu met algemeene instem- ming aangenomen.

De Praeses doet der Synode mededeeling van het volgende telegram, dat is ingekomen:

„Hare Majesteit de Koningin, hoogst ge- voelig voor heilwenschen van Generale Synode der Gereformeerde kerken in Nederland, draagt mij op, U Hoogstderzelver oprechten dank over te brengen.“

(w g.) Adjutant
VAN HOOGSTRAATEN.

Ds. Mulder rapporteert voorts over bijzondere punten betreffende art. XIII.

De commissie stelt voor: De Synode ver- leent aan de deputaten voor de Generale kas de bevoegdheid, eene aanvraag der provincien om steun te verminderen of te weigeren na gedaan onderzoek.

Deze conclusie wordt zonder stemming aangenomen.

Noord-Holland neemt het punt E.H. 3, terug. Over het voorstel van Zuid-Holland: De Generale Synode spreke uit, dat de minima, bedoeld bij art. 77, al. 5 (Synode Middelburg 1896), alleen gelden voor die kerken, die gestund worden uit de Generale kas, adviseert de commissie, hierop niet in te gaan.

Ook dit punt wordt door de afgevaardigden van Zuid-Holland van de agenda genomen, zoodat de Synode hierover niet behoeft te besluiten.

Nog deelt Ds. Mulder mede, dat er een provincie is, blijkens een schrijven van Ds. Goed- bloed, een der Generale Deputaten tot deze zaak, die wel op zich neemt de verzorging harer Ementen enz., maar onder voorwaarde, dat zij niet worde aangeslagen ter ondersteuning der andere provincien.

Omdat over dit punt ook gesproken wordt in het rapport der commissie over de Rekening en Verantwoording der Deputaten, wordt dit nu aan de orde gesteld.

Br. Muiswinkel rapporteert hierover.

De Commissie stelt voor Deputaten te dech- gereen met dank voor het nauwkeurige beheer. Onder de eigendommen deser kas behoort eene obligatie rentende vijf procent. De Com- missie wenscht, dat de Synode deze rente verlage op 4 ten honderd.

De Synode zal aan de te benoemen Deputaten in overweging geven, of niet de rente dezer obligatie kan worden verlaagd.

De Synode besluitte vervolgens op voorstel der commissie, dat de Provincien zich hebben te houden aan de besluiten der Generale Synode, te dezer zake en van dit besluit kennis te geven aan de Provinciale Deputaten voor Art. XIII. Breedvoerig wordt gesproken over de voorwaarden door eene provincie gesteld, omdat indien meerdere provincien dien weg opgingen, het onmogelijk zou worden de zwakkere pro- vincies te steunen.

Resultaat dezer besprekingen is, dat de Synode het volgende besluit neemt:

De Synode draagt aan hare Dep. Art. XIII D. K. op de benoedigde gelden aan te vragen aan alle provincien volgens den vastgestellten rooster.

Aan de orde komt nu een bezwaarschrift van een kerk, rapporteur D. Smilde.

Deze kerk beweert, dat de gemeente haar aandeel in het emeritaatsattractement van haren Diaenaar, door classis en provincie bepaald op f 1000, niet kan voldoen.

De Commissie stelt voor: de Synode oordeelt, omdat deze kerk geen gronden aanvoert voor haar protest, niet op het bezwaar in te gaan en voorts den kerkeraad te doen weten, dat hij alsnog heeft te betalen, wat sinds 1 Oct. 1900 den emeritus te weinig is uitgekeerd. Voorts zal aan de Classis en aan de Provincie worden bericht, dat de Synode oordeelt, dat het eme- ritaatsattractement van dien Diaenaar behoort ge- bracht te worden op het bepaalde door de Middelburgsche Synode en classis en van dit besluit aan den Kerkeraad, de Classis en de Provincie en den betrokken emeritus-diaenaar kennis worden gegeven.

De bespreking over deze zaak zal morgen worden voortgezet.

Hedemiddag vergadert de Synode in Comité Generaal.

Woensdag 3 September, des voormiddags.
Acht en twintigste zitting.

De praeses laat zingen Ps. 87: 1, leest Jesaja 62, en gaat voor in het gebed.

De notulen der zittingen van Maandagavond en Dinsdagvoormiddag worden gelezen en goed- gekeurd.

Uit de notulen blijkt, dat br. Hiensch, uit de prov. Utrecht, sinds gisteren vervangen is door zijn secundus Br. A. Fekkink.

Besloten wordt in de acta op te nemen de besluiten, genomen in de besloten zitting van gisterenmiddag.

Deze besluiten betreffen:

1. Een verzoek van den heer R. J. Horstman op Midden-Java tot wederopname in den dienst

der Zending. Besloten is, Br. Horstman weder heropbaar te verklaren tot den dienst des Woords en voorts Deputaten voor de Zending te machtigen, met Br. Horstman eenig accord aan te gaan ten aanzien van zijne school.

2. Eene zaak in de kerk van Beekbergen. De beslissing in deze zaak wordt medegedeeld en zal aan de betrokkenen worden ter kennis gebracht.

De vergadering heropent de discussien, giste- ren afgebroken, over de conclusien der Com- missie van praedicties in zake de verzorging van een emeritus-diaenaar en de bezwaren, daartegen ingebracht. De conclusien worden eindelijk bij hoofdelijke stemming onveranderd aangenomen.

Ds. Smilde rapporteert nu over een ingekomen schrijven van een predikantsweduwe, zich be- klagende over te weinig ontvangen pensioen. Besloten wordt, deze zuster met haar bezwaar te verwijzen naar haren Kerkeraad.

Over een soortgelijk geval wordt gerapporteerd door Br. van Muiswinkel, en geadviseerd, over- eenkomstig het verzoek van deze zuster te besluiten. Na eenige bespreking wordt aldus besloten.

Dr. Wagenaar verkrijgt nu het woord om te rapporteeren over de werkzaamheden van Depu- taten voor de zending onder de Joden. Dit rapport maakt o.a. melding van den Colportage- arbeid van Br. Smit onder de Joden, van finan- cieelen steun, aan het zendingswerk onder de Joden geboden.

Deputaten ad hoc vragen:

a. dat in het zendingsorgaan onzer kerken ook een plaats ingeruimd wordt voor mededeel- lingen c. a. van het zendingswerk onder de Joden;

b. dat de Synode voortaan den arbeid onder de Joden opdrage niet aan Deputaten, maar aan eenige kerk, ter plaatse, waar vele Joden wonen. De Commissie adviseert:

1. Deputaten voor hun arbeid dank te be- tuijen.

Aldus wordt besloten.

2. Op de eerste vraag van Deputaten, be- treffende opname hunner mededeelingen in het Zendingorgaan, *niet* in te gaan. — Na bespreking wordt deze conclusie bij hoofdelijke stemming tegenover een tegenvoorstel aangenomen.

3. Ook de tweede vraag, betreffende over- dracht van het werk onder de Joden van een plaatselijke kerk, te beantwoorden in ontkennende zin, en ook nu drie Deputaten ad hoc te be- noemen, die het werk onder de Joden zooveel mogelijk doen in overleg en contract met de kerken op wier terrein zij arbeiden zullen, en voorts een regeling voor het zendingswerk onder de Joden te ontwerpen, ter beoordeeling van de volgende Generale Synode.

Ook deze conclusie lokt tegenspraak uit, doch wordt ten slotte zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Intusschen heeft Br. H. Vink, als secundus- afgevaardigde voor Noord-Holland, zitting ge- nommen ter vervanging van Br. Vermeulen.

Alsnu parze.

Woensdag 3 September, des namiddags.
Negen en twintigste zitting.

De praeses laat zingen den Lofzang van Si- meon: 2.

Aan de orde komt nu het rapport over de medische Zending.

Dr. Wagenaar rapporteert: Het hospitaal gaat voorspoedig voorwaarts. Ruime steun werd uit het moederland geboden. Ook werd eene subsidie van f 3000 van de Regering ontvan- gen. Het hospitaal werd geopend Maart 1900 met 14 patienten. Sinds de overneming van den arbeid voor het hospitaal door Amsterdam werden twee zusters, Kuiper en Rutgers, uit- gezonden. De heer S. D. J. Esser werd eerst voorwaardelijk benoemd tot tweede geneesheer. In Aug. j.l. is hij definitief benoemd en uit- gezonden. Bij reparatie van Dr. Scheurer werd Dr. v. d. Leij als waarnemend genees- heer-directeur van het Petronella Hospitaal aangesteld. Eene woning voor den tweeden ge- neesheer werd gebouwd. Ook voor dezen twee- den geneesheer is op de begroeting door de regering eene subsidie van f 3000 gebracht en toegestaan. De subsidie voor geneesmiddelen werd eveneens verhoogd.

De kerkeraad van Amsterdam overwoog de mogelijkheid om den Medischen Dienst te Dijkzaksarts geheel over te nemen.

De regeling van de aanvaarding van het Hospitaal door Amsterdam is intusschen vast- gesteld door de Synode.

De commissie adviseert nu a. de vroegere Deputaten met dankzegging te dechgeren; b. den kerkeraad van Amsterdam te danken voor zijne zorg, aan het Hospitaal besteed, en de vereniging Dr. Scheurers hospitaal geluk te wenschen met den voorspoedigen gang van het hospitaal, en c. de instructies van den eersten en tweeden geneesheer goed te keuren.

Dienovereenkomstig besluit de Synode met eene kleine wijziging in de instructies, door de commissie voorgesteld. Vervolgens brengt Ds. Breukelaar het financieele rapport der zending uit.

Inkomsten waren: 1899 f 38.425.54 1/2
1900 „ 29.521.66 1/2
1901 „ 27.077.85 1/2
1902 t. 1 Juli „ 12.623.87
Uitgaven waren: 1899 „ 33.264.46
1900 „ 44.172.43
1901 „ 29.370.90
1902 t. 1 Juli „ 16.573.54

Reservekas 31 Dec. 1899 f 43.101.82
1900 „ 27.563.44
1901 „ 26.181.66 1/2
30 Juni 1902 „ 21.431.98 1/2

In die reserve is begrepen renteloos voor- schot aan Soerabaya ad f 6.562.75 en een kapitaal met vruchtgebruik bezwaard ad f 1000. Zuiver in kas dus: f 13.768.23 1/2.

Uitgaven voor de eerste jaren geraamd op f 26.000 per jaar.

Raming van inkomsten als volgt per jaar:

1/10 inkomsten zedende Kerken. „ f 4.550

Inkomsten uit andere Kerken. „ „ 2.500

Opbrengst orgaan „ „ 1.000

Ned. Ger. Zendingsver. „ „ 2.200

Giften en Legaten „ „ 5.250

f 15.500

Per jaar is dus naar raming ongeveer f 10.000 meer uit te geven dan te ontvangen.

De commissie hoopt, dat extra collecten de algemeene kas in staat zullen stellen deze uit- gaven te bestrijden.

Het rapport eindigt in de volgende conclusies.

1. De Synode betuige haren dank aan de quaestores en de revisors van de rekening en verantwoording; benoeme de quaestores opnieuw en dechargee de Deputaten ad hoc met goed- keuring hunner rekening;

2. Keure goed de rekening en verantwoor- ding van de huishoudelijke uitgaven van de Deputaten tot de zending;

3. Keure goed de overeenkomst aangegaan met de classe 's Gravenhage, Leiden en Woerden;

4. Keure goed de handelingen der Deputaten betreffende de uitgaven der zendingsorganen;

5. Machtige de Deputaten om f 2000 aan de kerk van Amsterdam te vergoeden voor het reparatieeren van Dr. Scheurer en bij zijnen eventueelen terugkeer, alsmede voor de uitzen- ding van Dr. Esser aan die kerk subsidie te geven.

6. Besluite uit te keeren f 1000 aan Rotter- dam ter afrekening van de kosten der uitsen- ding van Ds. Ruysenaars;

7. Keure goed de handeling der Deputaten betreffende Ds. D. Huysing;

8. betuige hem haren dank voor zijnen arbeid in India en berichten aan de Kerken, dat Ds. Huysing in zoo verre hersteld is, dat hij de Kerken weer kan dienen; besluite hem toe te leggen een wachtgeld van f 1000, welk bedrag bij beroeping slechts tot een maximum van f 600 kan worden uitgekeerd met dien ver- stande, dat het gezamenlijk bedrag van tracte- ment en wachtgeld de f 1200 niet te boven ga.

Dr. v. Goor stelt een amendement hierop voor om bijaldien Ds. Huysing een beroep ont- vangt en daarvoor bedankt om redenen, die de classis, waaronder hij ressorteert, niet wettig oordeelt, het wachtgeld te brengen op f 750. De stemmen staken en zoo is het amendement verworpen.

8. De Synode keure goed de overeenkomst met Hallum, betreffende de leening van Ds. Perra, voor Soerabaya.

9. De Synode sta toe f 200 voor de zen- dingsbibliotheek.

10. De Synode machtige de Deputaten een kort overzicht der rekening jaarlijks ter ken- nis der kerken te brengen, door het zendings- orgaan.

11. De Synode bepale de bijdrage der ker- ken, die zelf zending drijven, ten behoeve der Alg. Kas op 1/10 der inkomsten; drage Depu- taten op het desverreicht uitschrijven van eene extra collecte en machtige hen in geval van nood tot een minimum bedrag van f 10.000 voorschot te nemen.

12. De Synode drage de Deputaten op de regeling der zaken, die mochten blijken niet geregeld te zijn of welker regeling niet tot de eerstvolgende Synode kan wachten.

Al deze conclusien worden zonder stemming aangenomen, met uitzondering der conclusies 7 en 11, die resp. met 28 tegen 10 en met 22 tegen 15 stemmen werden goedgekeurd.

Voor Soerabaya wordt aangenomen eene subsidie ten bedrage van f 80 per maand uit te keeren tot 31 Dec. 1902 en zoo noodig die subsidie tot ten hoogste datzelfde bedrag te continueeren.

Renteloos voorschot ad f 6000 is aan Soe- rabaya indertijd verstrekt; de kerk wenscht dit nu als schenking te ontvangen; de Commissie stelt voor dit verzoek *niet* in te willigen. Evenzeer om niet in te gaan op een verzoek van Soera- baya, dat de Alg. Kas borg zou blijven voor rente en aflossing van eene leening, die Soera- baya ten bedrage van f 11.000 wenscht aan te gaan om de hypothecaire schuld van f 10.000 op het kerkgebouw af te lossen.

Overeenkomstig de adviezen der commissie wordt door de Synode zonder hoofdelijke stem- ming besloten.

De commissie stelt ten slotte voor de zorg voor de plaatsing, bewaring en het beheer van de zendingsbibliotheek, het zendingsarchief en het zendingsmuseum te brengen bij de Gener. Deputaten tot de zending.

Eerst wordt gestemd over het archief; met algemeene stemmen wordt besloten het zendings archief te plaatsen in Amsterdam bij de archief- bewarende kerk.

De bibliotheek en het museum blijven te Kampen. De Deputaten der Gen. Synode tot de Zending hebben ook daarover het bekeer.

Donderdag 4 September, des voormiddags. 11
Derhigte zitting.

De praeses opent de vergadering, laat zin- gen Ps. 99: 2, leest Psalm 100 en gaat voor in het gebed.

De notulen der vergaderingen van den voor- gaanden dag worden gelezen en goedgekeurd.

In de volgende zaken betreffende tucht en geschillen neemt de Synode conclusien, die aan de betrokkenen zullen worden medegedeeld.

a. Bezwaarschrift van br. J. Huizing, te Zandeweer;

b. Bezwaarschrift van zuster wed. G. Muller te Rotterdam A;

c. Bezwaarschrift van br. K. Wielemaker, te O. en W. Soerburg;

d. Missive van den kerkeraad te Voorschoten;

e. Bezwaarschrift van den kerkeraad te Be- verwijk, over de grensregeling met Velsen;

f. Bezwaarschrift van den kerkeraad van H. I. Ambacht, in zake de grensregeling met Zwijn drecht;

g. Bezwaarschrift van br. Stegeman, over grens- regeling tusschen Hardenberg en Luitzen;

h. Bezwaarschrift van br. J. Swagerman, te 's Gravenhage;

i. Brief uit Kornhorn, Groningen, van W. Witteveen en vier en veertig anderen.

Namiddag 4 September 1902.
Een en dertigste zitting.

De praeses laat zingen Ps. 127: 1.

De bespreking over f. voorg. zitting, wordt voortgezet.

De Synode besluit te benoemen drie Depu- taten, die de kerkelijke vergaderingen, indien gewenscht, kunnen dienen van advies.

De Deputaten zullen nader benoemd worden.

Hierop komt opnieuw in behandeling het punt genoemd onder d van dit verslag.

De nieuwe conclusie der commissie wordt aangenomen.

j. Bezwaarschrift van br. J. Kes op Marken (N. Holl.).

k. Bezwaarschrift van br. J. Hermans Jr, te Amsterdam.

l. Vraag van de Prov. Zeeland: hoe te han- delen met eene zuster der gemeente, die in het huwelijk getreden is met den broeder van haren overleden man?

m. Vraag van de Prov. Groningen: hoe men handelen zal met doopdelen, die onder kerke- lijke vermaning staan en zelve den band met de kerk niet verbreken?

n. Bezwaarschrift van br. Marc. de Winter te Slidrecht;

o. Bezwaarschrift van br. Huisman te Sneek;

p. Bezwaarschrift G. ten Brink c.s. te Eoschede tegen het besluit der Gen. Synode van Gronin- gen, acta, art. 148, en schrijven Gerh. Bosch over dezelfde zaak.

q. Bezwaarschrift van de bb. A. Winters en J. H. van der Bent te Ommen.

r. Bezwaarschrift van br. D. J. de Witte te Heeg en schrijven van den kerkeraad der Geref. Kerk te Heeg over deze zaak en vraag van de Prov. Synode van Friesland.

De vergadering gaat nu uiteen tot heden- avond 7 1/2 uur

Officieele Berichten.

Door het vertrek van den heer A. Pant naar Nieuwveen is het adres van de Nederl. Geref. Kerk te Duisburg am Rhein voortaan: G. W. Lesters, Ooststrasse 185, aan welk adres vriend- elijk verzoekt wordt alle stukken toe te zenden. Namens den Kerkeraad van Duisburg am Rhein G. W. LESTERS.

Buitenland.

Frankrijk. De officieuze Synode der Gereformeerde kerk in Frankrijk.

De laatste officieuze Synode van Frankrijk's Gereformeerde Staatskerk, die in 1872 verga- derde, had een rechtzinnige meerderheid, die eene „verklaring van geloof“ aannam, waardoor men verwachtte, dat de liberalen zich genoopt zouden gevoelen, de kerk te verlaten. Dit had echter niet plaats; de liberalen voelden zich sterk, gesteund door de Fransche regering, die van oordeel was, dat in de Gereformeerde Staatskerk orthodoxen en liberalen dezelfde rechten hadden. Om een nieuw conflict te voor- komen, weigerde de regering een nieuwe Ge- nerale Synode samen te roepen. De Staat had toch kerkeraden en consistorien, om mede te handelen; deze organisatie werd nog aangevuld door een ander orgaan, dat men reeds lang voor dood hield, den *Conseil Central*, opnieuw in 't leven te roepen.

Daarom besloten de rechtzinnigen een offi- cieuse Synode samen te roepen; de kerk toch had een geloofsbelijdenis (helaas opnieuw opge- steld, inplaats van die van La Rochelle te aan- vaarden). Het kwam er nu op aan, de kerk te organiseren en te regeren. Dit werd de taak van het officieuze Synodale regime. Het gezag dezer Synode werd natuurlijk vrijwillig erkend door die gemeenten, welke zich er bij aansloten, en die de geloofsbelijdenis van 1872 aanvaardden.

Ook de liberalen organiseerden zich, en zoo had men eigenlijk twee kerken, die beide met staatsgeld werden onderhouden.